

GROTE GELD-SPEL

DIT HEB JE NODIG:

PION
(of iets wat je als pion kunt gebruiken)

SPELBORD

UITGAVEN-BLAD

BANK

SPELKAARTEN

GELDBILJETTEN

SCHAAR EN LIJM
(of plakband)

PEN EN PAPIER

VOORBEREIDING:

- 1 Print dit bestand op A3-papier. (Kies bij het printen voor 'spiegelen over korte zijde'.)
- 2 Bereid het materiaal voor: knip de bank uit, vouw en plak deze in elkaar.
- 3 Knip de kaartjes en het geld uit.
- 4 Leg het spel klaar: leg het spelbord op tafel. Leg het uitgaven-blad ernaast. Zet de bank op het spelbord. Leg ook de spelkaarten op de juiste plekken op het spelbord.
- 5 Leg het geld klaar: leg 100 miljard naast het spelbord. De andere 100 miljard stop je in de bank.

ZO SPEEL JE HET SPEL:

- 1 Tijd om te beginnen! Zet de pion op start. Vanaf hier gaan jullie één voor één de vakjes af. Je hebt dus geen dobbelsteen nodig.
- 2 Pak bij elk vakje de spelkaart van de bijbehorende stapel. Lees deze hardop voor en voer de actie uit. Kijk hieronder welke spelkaarten er zijn.
- 3 Doorloop op de bovengenoemde manier alle vakjes van het spelbord.
- 4 Ben je bij de finish aangekomen? Beantwoord dan de volgende vragen met elkaar:
 - Hoeveel geld hebben jullie in totaal uitgegeven?
 - Hoeveel geld hebben jullie per doelgroep uitgegeven?
 - Aan wie hebben jullie het meeste geld uitgegeven? Leg uit waarom.
 - Aan wie hebben jullie het minste geld uitgegeven? Leg uit waarom.

De spelkaarten zijn:

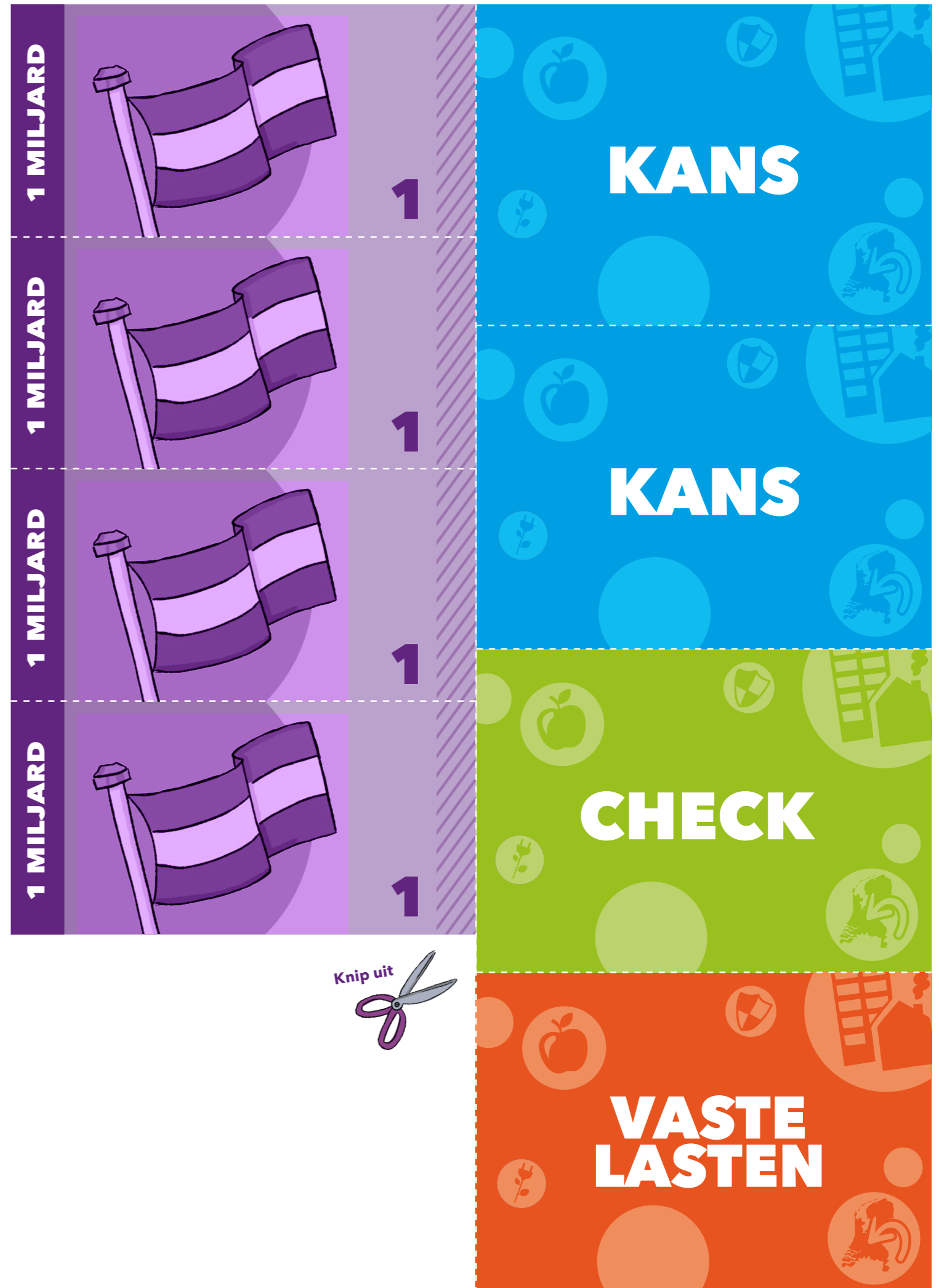
Vaste lasten: je hebt geen keus, je moet de rekening op het kaartje betalen!

Keuze: je moet een keuze maken uit twee voorstellen van verschillende groepen Nederlanders. Bespreek ze steeds goed in je groepje. Wat vinden jullie belangrijker? En waarom? Wanneer je een keuze voor een bepaalde groep mensen maakt, dan leg je het geldbedrag in het vak dat bij die groep hoort.

Kans: bij deze kaartjes is het afwachten; heb je geluk, of pech? Misschien heb je een meevaller en krijg je geld. Misschien heb je een tegenvaller en moet je geld betalen.

Check: het is tijd om te kijken naar de keuzes die jullie tot nu toe hebben gemaakt. Gaat het goed of kiezen jullie toch een andere aanpak?

Het Regeerprogramma in kindertaal is een co-productie van Save the Children en de Kleine Ambassade in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

KANS Meevaller

In Nederland zijn veel boeren die hun dieren en gewassen exporteren naar andere landen. Dat is belangrijk voor heel Europa, en daarom besluit de Europese Unie om Nederland extra geld te geven.

Je ontvangt 2,5 miljard euro van de bank.

KANS Meevaller

Door slim beleid draait de economie geweldig. Burgers hebben vertrouwen en geven hun geld sneller uit, waardoor er nieuwe bedrijven bijkomen en er extra belastinginkomsten zijn.

Je ontvangt 5 miljard euro van de bank.

CHECK

Bespreek met elkaar

- Zijn jullie blij met de keuzes tot nu toe?
- Heb je nog veel geld over of gaat het wel heel snel op?
- Hebben alle vier de groepen al geld gekregen? Of heeft de ene groep misschien al veel meer dan de andere?

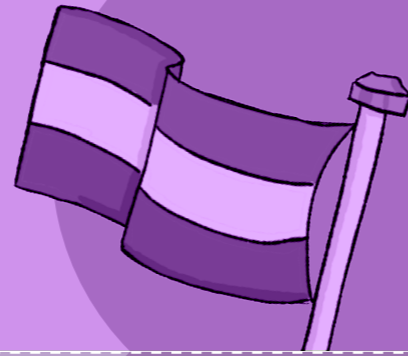
Als jullie willen, mogen jullie van één keuzekaartje de keuze opnieuw maken.

VASTE LASTEN Rekeningen betalen...

Voordat de regering geld uit kan geven aan plannen om het land te verbeteren, moeten eerst de vaste lasten worden betaald. Vaste lasten zijn dingen waar je elk jaar opnieuw geld aan moet betalen. De vaste lasten van het rijk zijn bijvoorbeeld: het onderhouden van snelwegen en de gebouwen van ministeries, het salaris van alle ambtenaren en het betalen van gemeentes, zodat die hun taken kunnen uitvoeren. In dit geval kosten deze vaste lasten de regering maar liefst 60 miljard euro.

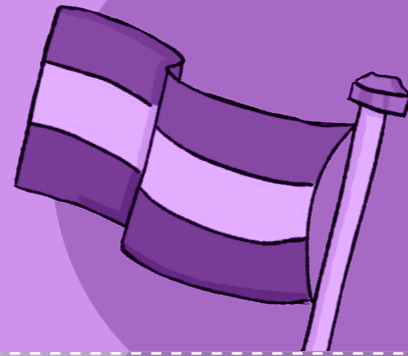
Betaal 60 miljard euro aan de bank.

1

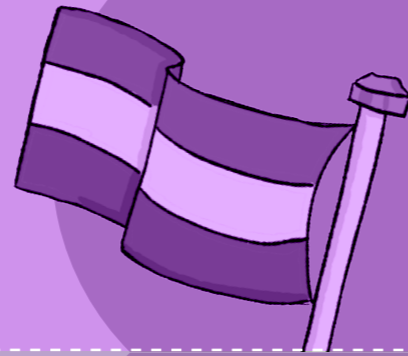
1 MILJARD

1

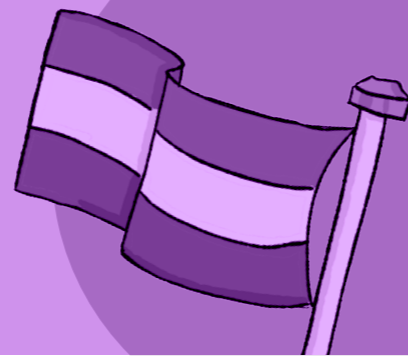
1 MILJARD

1

1 MILJARD

1

1 MILJARD

KEUZE

KEUZE

KEUZE

KANS

KEUZE

KEUZE

KEUZE

KANS

KEUZE

KEUZE

KANS

KANS

KEUZE

KEUZE

KANS

KANS

KANS Tegenvaller

Aiii... de reparaties aan de regeringsgebouwen in Den Haag gaan duurder worden dan verwacht. Maar ja, het Binnenhof is wel een monument, en in de wet staat dat die goed onderhouden moeten worden...

Betaal 1 miljard euro aan de bank.

KEUZE

Volwassenen

Kies voor: meer sociale huurwoningen.

Omdat: sociale huurwoningen zijn huizen met een lagere huurprijs, zodat ook mensen die minder geld hebben in een huis kunnen wonen. Omdat het kopen van een huis voor veel mensen te duur is geworden, maar iedereen toch ergens moet kunnen wonen, is het bouwen van meer sociale huurwoningen een oplossing.

Kosten: 10 miljard euro

Senioren

Kies voor: meer bejaardentehuizen.

Omdat: ouderen hebben meer zorg nodig en zijn bovendien in veel gevallen eenzaam. In bejaardentehuizen is de zorg vlakbij en hebben ze aanspraak. Ook komen er dan meer huizen vrij voor mensen die nog een woning zoeken.

Kosten: 10 miljard euro

KEUZE

Jongeren

Kies voor: tegengaan van roken en vaperen onder jongeren.

Omdat: als je onder de 18 begint met roken en/of vaperen, is dat extra schadelijk voor je gezondheid. Ook is het veel moeilijker om van je verslaving af te komen. Daarom wil de overheid extra geld steken in reclames die jongeren wijzen op deze gevaren, zodat minder jongeren eraan beginnen.

Kosten: 1 miljard euro

Senioren

Kies voor: meer openbaar vervoer in landelijke gebieden.

Omdat: veel ouderen durven niet meer goed auto te rijden of te fietsen. In de stad is alles vaak dichtbij en hoeft dat dus niet zo'n probleem te zijn, maar op het platteland en in dorpen kunnen ouderen dan vaak heel weinig meer doen. Met betere OV-verbindingen komen ze weer ergens.

Kosten: 2,5 miljard euro

KEUZE

Jongeren

Kies voor: verbetering van de jeugdhulp.

Omdat: jongeren zitten steeds vaker niet lekker in hun vel en hebben daar professionele hulp voor nodig, bijvoorbeeld van een psycholoog. Als ze die hulp niet krijgen, blijven ze daar vaak de rest van hun leven last van houden.

Kosten: 10 miljard euro

Kinderen

Kies voor: een brede schooldag voor ieder kind.

Omdat: alle kinderen moeten hun talenten kunnen ontdekken en ontplooien. Met een brede schooldag krijgen ze die mogelijkheid, zonder dat ouders extra hoeven te betalen. Zo kan iedereen meedoen.

Kosten: 8,5 miljard euro

KANS Tegenvaller

De Europese Unie tikt de Nederlandse regering op de vingers. Er wordt te veel geld uitgegeven en daarmee voldoen we niet meer aan de regels die we internationaal hebben afgesproken. Er moet dus bezuinigd worden.

Betaal 2,5 miljard euro aan de bank.

KEUZE

Jongeren

Kies voor: hogere studiefinanciering.

Omdat: Studiefinanciering is er om ervoor te zorgen dat iedereen na de middelbare school kan studeren. Studenten kunnen het besteden aan schoolspullen of lesgeld. Als dat bedrag hoger wordt, kunnen ze dat uitgeven aan andere dingen die ook belangrijk zijn voor hun ontwikkeling, zoals de huur voor een kamer of een leerzame reis.

Kosten: 7,5 miljard euro

Senioren

Kies voor: meer rust voor mantelzorgers.

Omdat: senioren die niet meer goed voor zichzelf kunnen zorgen, worden vaak geholpen door mantelzorgers. Dat zijn mensen (vaak familie) die helpen zonder daarvoor betaald te krijgen. Dat doen zij vaak naast hun werk, waardoor ze weinig tijd hebben om rust te nemen. Daarom is het goed dat senioren soms ergens kunnen logeren, zodat de mantelzorger ook tijd voor zichzelf heeft.

Kosten: 5 miljard euro

KEUZE

Jongeren

Kies voor: beter burgerschapsonderwijs.

Omdat: in Nederland leven we samen met veel verschillende mensen die allemaal hun eigen mening hebben. Het lijkt wel alsof mensen daar steeds vaker ruzie over maken, elkaar niet accepteren of elkaar uitsluiten. Om ervoor te zorgen dat we respectvol met elkaar om kunnen (blijven) gaan, wil de overheid dat jongeren meer lessen krijgen in hoe je dat doet.

Senioren

Kies voor: weerbaarheid tegen criminaliteit.

Omdat: steeds vaker proberen criminelen met trucjes geld te stelen van ouderen. Ze doen dan bijvoorbeeld alsof ze van de bank zijn. De overheid wil er daarom voor zorgen dat ouderen deze trucjes beter herkennen en er niet in trappen.

Kosten: 2 miljard euro

KEUZE

Jongeren

Kies voor: aanpak jeugdwerkloosheid.

Omdat: als je klaar bent met school, heb je een salaris nodig om zelfstandig te worden. Je hebt dat geld onder andere nodig voor een huis en boodschappen. Als het niet lukt om werk te vinden, kun je moeilijker aan dat zelfstandige leven beginnen. Sommigen worden zelfs somber of worden verleid om via de criminaliteit aan geld te komen. Daarom wil de overheid jeugdwerkloosheid aanpakken.

Kosten: 2 miljard euro

Volwassenen

Kies voor: subsidie op elektrische auto's.

Omdat: Nederland stoot nog steeds te veel CO₂ uit. Uitlaatgassen van auto's dragen daaraan bij. Daarom wil de overheid mensen aanmoedigen om elektrische auto's (die geen CO₂ uitstoten) te kopen.

Kosten: 2,5 miljard euro

KANS Tegenvaller

Er is oorlog in een ander land. Nederland wil de oorlogsslachtoffers helpen door voedsel en medicijnen te sturen. Bovendien kocht onze regering altijd goedkoop graan van het land in oorlog, maar nu moeten we ergens anders duurder graan vandaan halen.

Betaal 2,5 miljard euro aan de bank.

KANS Meevaller

De nieuwe flitspalen bij snelwegen klikken erop los! Al die hardrijders leveren de schatkist extra geld op.

Je ontvangt 1 miljard euro van de bank.

KEUZE

Volwassenen

Kies voor: een minder groot Schiphol.

Omdat: Nederland is maar een klein land, maar op luchthaven Schiphol stijgen en landen dagelijks heel veel vliegtuigen. Dat zorgt voor omwonenden voor geluidsoverlast en een minder goede luchtkwaliteit. Als er minder vliegverkeer is, kost dat de economie wel geld, maar worden deze problemen ook opgelost.

Kosten: 5 miljard euro

Kinderen

Kies voor: extra taallessen voor kinderen die thuis geen Nederlands spreken.

Omdat: kinderen die de Nederlandse taal minder goed spreken, krijgen vaak minder kansen. Ze kunnen op school soms niet goed meekomen met de klas en krijgen daardoor een lager schooladvies.

Kosten: 2,5 miljard euro

KEUZE

Volwassenen

Kies voor: hulp voor volwassenen wanneer zij problemen hebben.

Omdat: als je volwassen bent, ben je zelf voor alles verantwoordelijk. Maar voor veel volwassenen is het eigenlijk te veel om te werken, het huishouden te doen, voor de kinderen én vaak ook je bejaarde ouders te zorgen en ook nog eens te snappen hoe de belastingen werken. Soms kunnen ze daar best wat hulp bij gebruiken.

Kosten: 5 miljard euro

Kinderen

Kies voor: een kinderraad in elke gemeente.

Omdat: Kinderen zijn de toekomst. Zij moeten dus overal kunnen meedenken over hoe die toekomst eruit gaat zien.

Kosten: 3,5 miljard euro

KANS Tegenvaller

Oh nee! Door extreem weer zijn grote delen van de provincie Zeeland onder water gelopen. Gelukkig zijn er geen doden gevallen, maar er is wel veel schade.

Betaal 5 miljard euro aan de bank.

KANS Meevaller

Er komen steeds meer toeristen naar Nederland, die allemaal geld uitgeven aan hotels, kaas en klompen.

Je ontvangt 1 miljard euro van de bank.

KEUZE

Senioren

Kies voor: senioren aan het werk houden

Omdat: voor sommige beroepen zijn er grote personeelstekorten. Mensen die gepensioneerd zijn, hebben vaak minder te doen. Soms voelen zij zich zelfs eenzaam. Door deze senioren te helpen om toch weer een of twee dagen per week te werken, lossen we misschien wel twee problemen in één keer op.

Kosten: 2,5 miljard euro

Kinderen

Kies voor: meer gratis cultuur voor kinderen.

Omdat: het is belangrijk dat kinderen al op jonge leeftijd met cultuur in aanraking komen. Cultuur vormt je, het laat ons zien wie we zijn en wat we met elkaar delen. Daarom moeten zaken als muziekconcerten, theatervoorstellingen en museumbezoek voor kinderen gratis worden gemaakt.

KEUZE

Volwassenen

Kies voor: verbetering van de hulp bij schulden.

Omdat: als mensen hun rekeningen niet op tijd kunnen betalen, raken ze steeds verder in de problemen. Als de overheid op tijd kan helpen, blijven de problemen oplosbaar.

Kosten: 2,5 miljard euro

Kinderen

Kies voor: sportprogramma's voor kinderen.

Omdat: kinderen bewegen steeds minder en dat levert nu en later veel extra gezondheidsproblemen op. Om die problemen te voorkomen, moet er dus voor gezorgd worden dat kinderen weer willen en kunnen sporten.

Kosten: 3,5 miljard euro

10 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

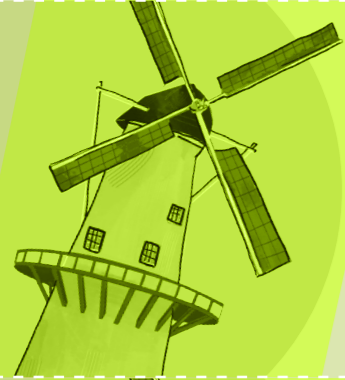
10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

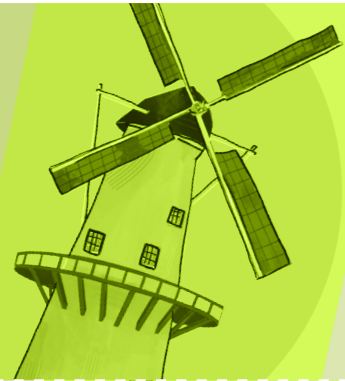
10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

10

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

10

10 MILJARD

10

10 MILJARD

5

5 MILJARD

5

5 MILJARD

10

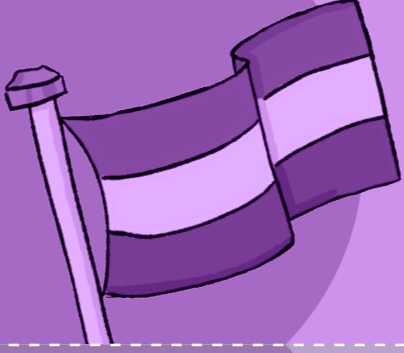
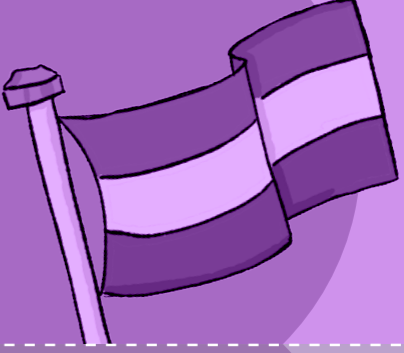

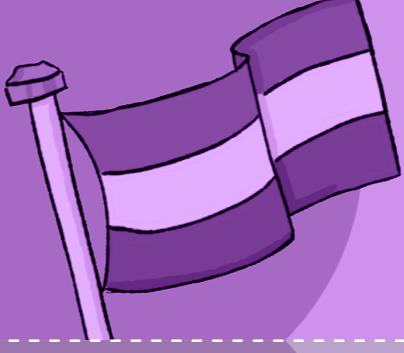
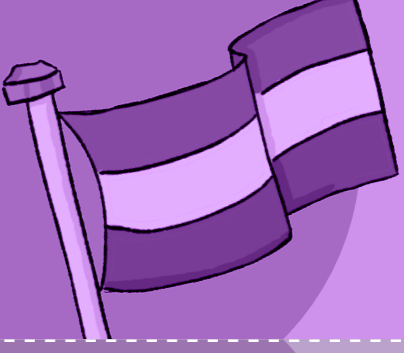

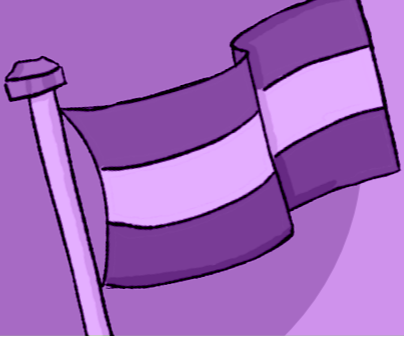
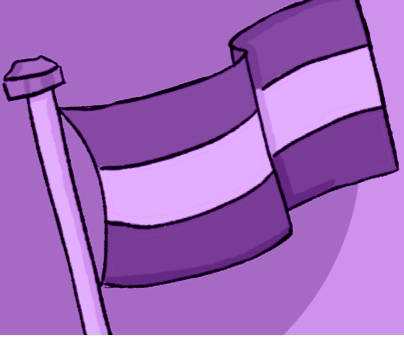

10 MILJARD

10

10 MILJARD

5 MILJARD		5	5 MILJARD		5	2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5
2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5
2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5	1 MILJARD		1	1 MILJARD		1
2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5	1 MILJARD		1	1 MILJARD		1
2,5 MILJARD		2,5	2,5 MILJARD		2,5	1 MILJARD		1	1 MILJARD		1

2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	5		5 MILJARD	5		5 MILJARD
2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD
1		1 MILJARD	1		1 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD
1		1 MILJARD	1		1 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD
1		1 MILJARD	1		1 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD	2,5		2,5 MILJARD

UITGAVEN

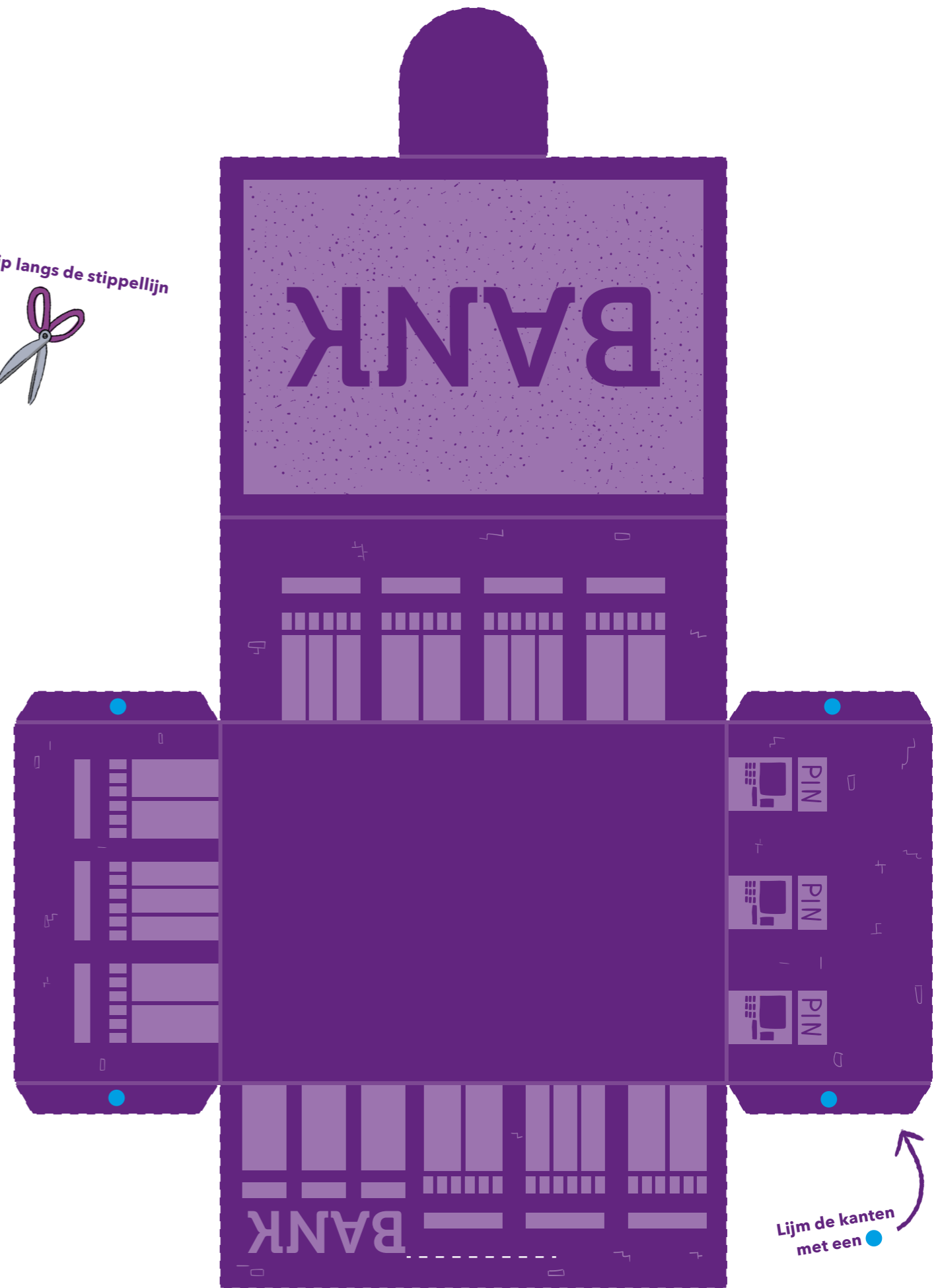
VOLWASSENEN

JONGEREN

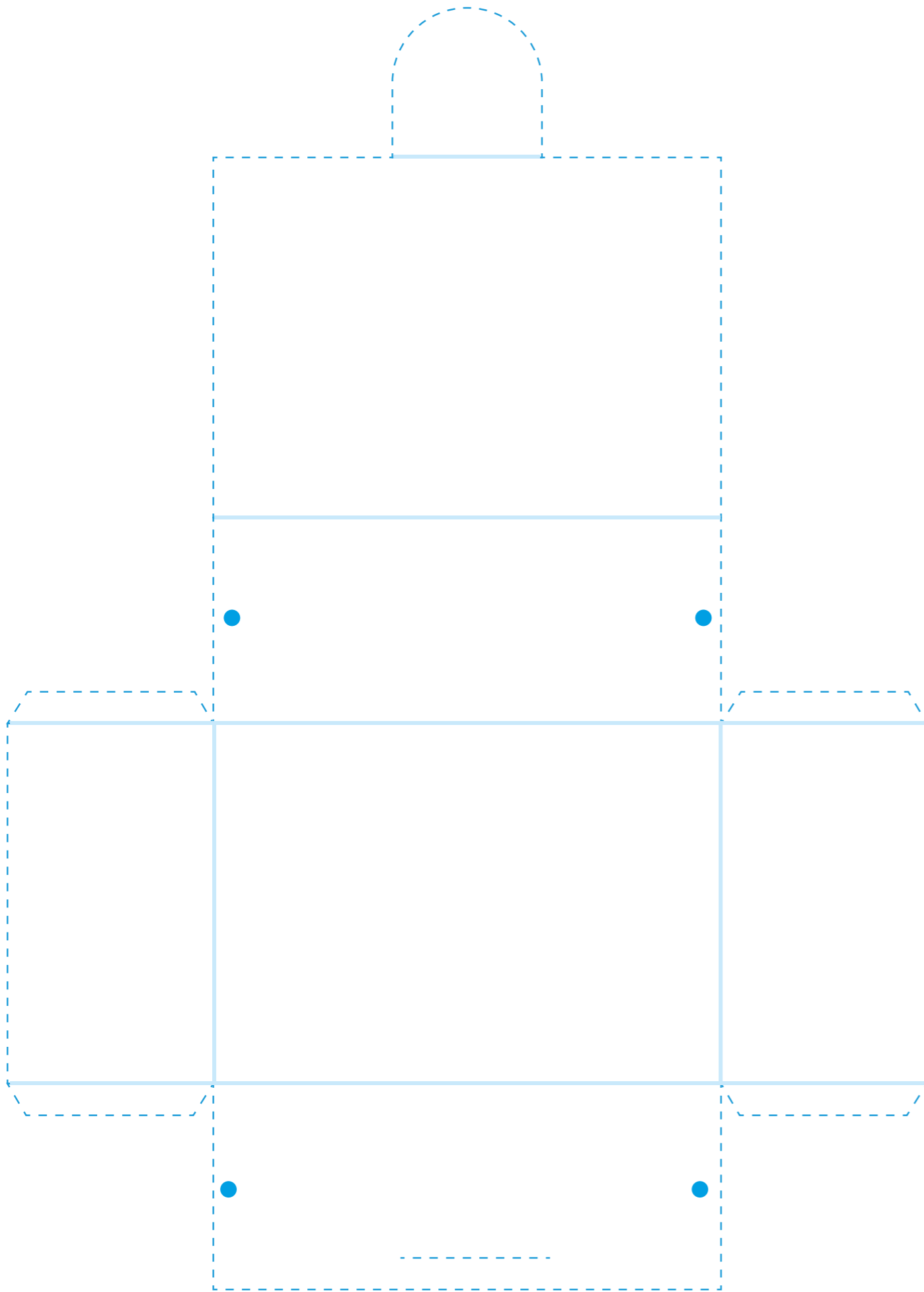
SENIOREN

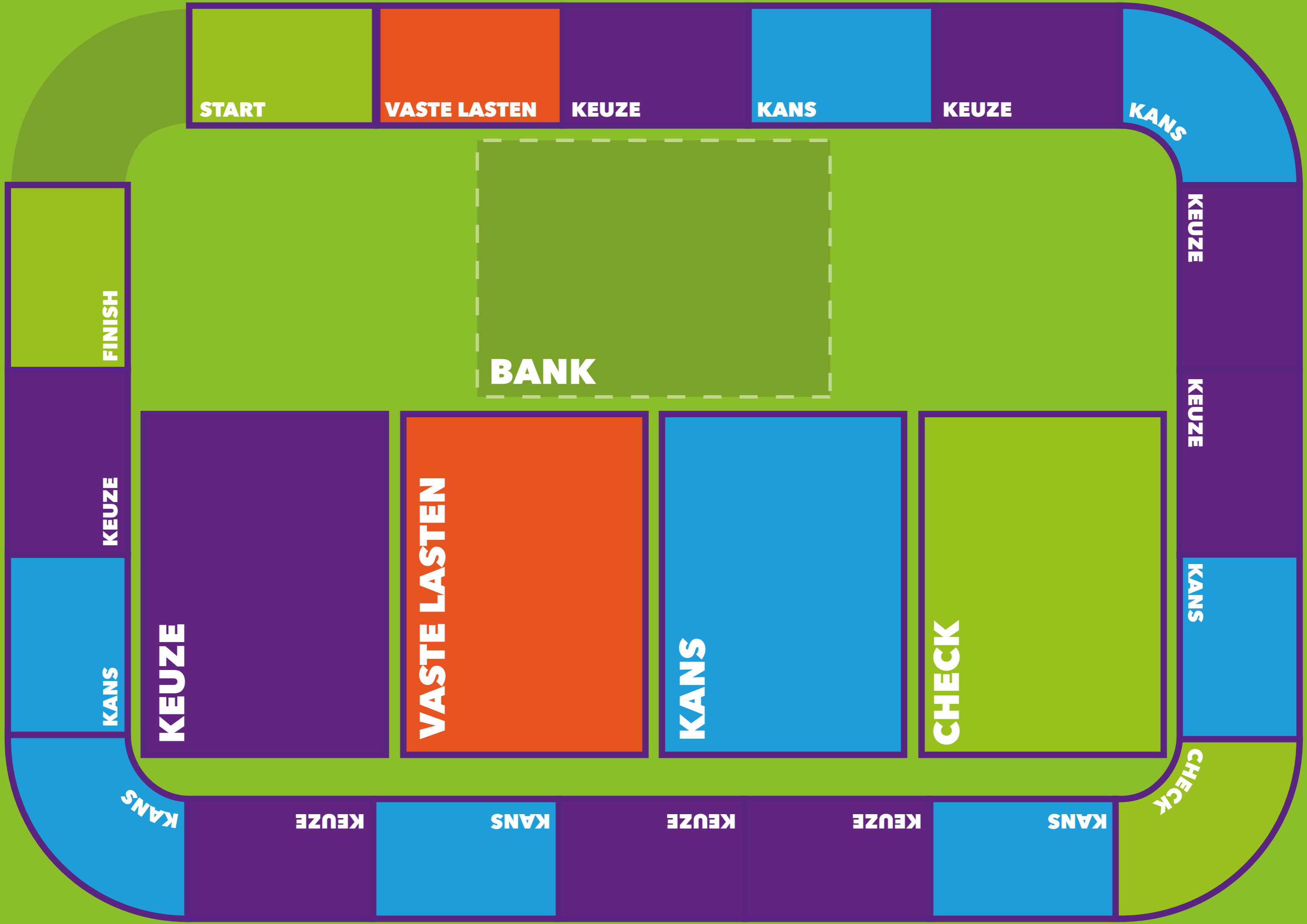
KINDEREN

Knip langs de stippellijn

Lijm de kanten met een ●

START

VASTE LASTEN

KEUZE

KANS

KEUZE

KANS

KEUZE

KEUZE

KANS

CHECK

KANS

KEUZE

KEUZE

KANS

KEUZE

KANS

KANS

KEUZE

FINISH

KEUZE

VASTE LASTEN

KANS

CHECK

BANK

Het Regeerprogramma in kindertaal is een co-productie van Save the Children en de Kleine Ambassade in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

